

2025 -2026 SEZONU GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ HUBUBAT DEĞERLENDİRME

Faysal SUN
İpek Bulgur A.Ş YK Başkanı

TÜRKİYE VE GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ BUĞDAY VERİLERİ

KONU BAŞLIĞI	DEĞER	BİRİM/AÇIKLAMA
 TÜRKİYE BUĞDAY EKİM ALANI	7.9 MİL HA	MİLYON HEKTAR
 TÜRKİYE BUĞDAY ÜRETİM MİKTARI	21-22 MİL TON	MİLYON TON
 TÜRKİYE ORTALAMA BUĞDAY VERİMİ	300 KG/DA	KİLOGRAM/DEKAR
 TÜRKİYE DURUM BUĞDAYI EKİM ALANI	%25	4-4.2 MİLYON TON DURUM BUĞDAYI ÜRETİMİ BEKLENMEKTEDİR.
 TÜRKİYE EKMEKLİK BUĞDAY EKİM ALANI	%75	17.8-18 MİLYON TON EKMEKLİK BUĞDAY ÜRETİMİ BEKLENMEKTEDİR.
 TÜRKİYE KURU BUĞDAY EKİM ALANI	%75-80	YÜZDE
 GÜNEYDOĞU BUĞDAY EKİM ALANI	1.2-1.4 MİL HA	4.5 MİLYON TON BUĞDAY ÜRETİMİ BEKLENMEKTEDİR.
 GÜNEYDOĞU DURUM BUĞDAY EKİM ALANI	%50	2.25 MİLYON TON BUĞDAY ÜRETİMİ BEKLENMEKTEDİR.
 GÜNEYDOĞU EKMEKLİK BUĞDAY EKİM ALANI	%50	2.3 MİLYON TON BUĞDAY ÜRETİMİ BEKLENMEKTEDİR.
 GÜNEYDOĞU SULU BUĞDAY EKİM ALANI	%35-40	YÜZDE

Güneydoğu Anadolu Bölgesi

3 Agro-Ekolojik Bölgeye Sahiptir

DURUM BUĞDAYI YOĞUN

III. Alt Bölge
Rakım: 800-1100 m
400-500 mm

II. Alt Bölge
Rakım: 600-1000 m
400 mm

I. Alt Bölge
Rakım: 400-950 m
250-300 mm

Durum buğdayının en yoğun olduğu bölge I. Alt bölgede gerçekleşmektedir.

➔ GDA bölgesi toplam buğday ekim alanı 1.2 milyon hektar olup, bu sezonda buğday ekim alanlarında % 50 durum buğdayı, % 50 ekmeçlik buğday ekimi şeklinde gerçekteleşmiştir.

➔ Suriye ile sınır olan bölgede durum buğdayı, diğere alt bölgelerde ise ekmeçlik buğday daha yoğunur.

Bölgede Genel Olarak Buğday verimini ve kalitesini etkileyen faktörler:

KURAKLIK

SOĞUK ZARARI

AŞIRI SULAMA VE YAĞIŞ

SÜNE -KIMİL

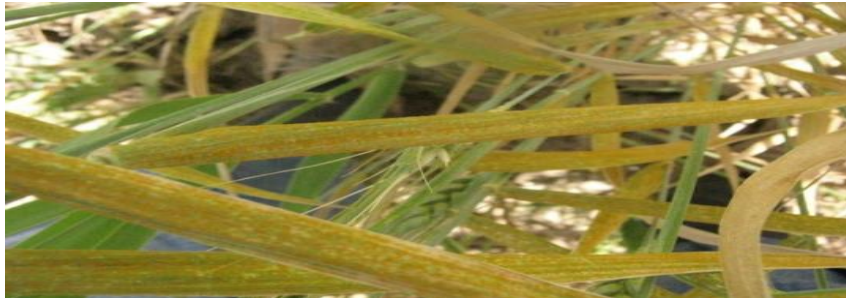
SEPTORİA

KÖK ÇÜRÜKLÜĞÜ

SARI-PAS

KAHVERENGİ PAS

Uzun yıllar yağış ortalamasına göre:

Mardin, Ş.Urfa ve G.Antep çevresi : 300-350 mm

Diyarbakır ve Çevresi : 400-450 mm

Diyarbakır'ın kuzeyi ise : daha yüksek yağış oranına sahip olmuştur.

Son 10 - 15 yıl içerisinde neredeyse her üretim sezonunda küresel iklim değişikliğinin etkisi ile kuraklık ve zamansız yağışlar nedeniyle bazı olumsuzluklar yaşanmıştır.

Mardin ve Çevre İllerde Uzun Yıllar 2024-25 ve 2025-26 Buğday Yetiştirme Sezonu Yağış Miktarı

Aylar	Uzun Yıllar Yağış Miktarı (Mardin)	Uzun Yıllar Yağış Miktarı (D.Bakır)	2024-2025 Yağış Miktarı (Mardin)	2024-2025 Yağış Miktarı (Diyarbakır)	2025-2026 Yağış Miktarı
Eylül	1,5	4,3	-		
Ekim	21,1	32,1	-		15
Kasım	39	51,1	13,1	16	20
Aralık	45	67,4	16,1	22	120
Ocak	50	62,8	10,5	19	130
Şubat	45	67,8	64	70	70
Mart	48	67,3	25	30	170
Nisan	38	67,7	20,1	21	125
Mayıs	22	39,6	10	25	30
Haziran	2	9	-	5	?
TOPLAM	312 mm	469,1 mm	148.3 mm	208 mm	680

Mardin ve Çevre İllerde Uzun Yıllar 2024-25 ve 2025-26 Buğday Yetiştirme Sezonu Yağış Miktarı Kızıltepe ovası uzun yıllar yağış miktarı 312 mm civarında olup, Diyarbakır'da ise 469 mm civarında yağış gerçekleşmektedir.

2024-2025 sezonunda ise kuraklık etkisinin net olarak yaşandığı bir sezon yaşanmıştır. Kuru şartlarda buğday ekim alanlarında çok büyük verim kayıpları yaşanmıştır. Bu sezonda beklenen 64 mm yağış şubat sonunda gerçekleşmiş ve verim kaybına sebep olmuştur bölgede kuru tarım alanlarından hiç verim alınmamıştır. Kuru tarım alanlarının bazı tarlalarda ortalama verim 100 kg/da olarak gerçekleşmiş ve o da yemlik sınıfında değerlendirilmiştir.

İçinde bulunduğumuz 2025-2026 sezonunda ise uzun yıllar ortalamasının çok çok üstünde bir yağış gerçekleşmiş olup; Bölgenin uzun yıllar ortalama yağışı (~300–350 mm) dikkate alındığında, bu sezon: **Yaklaşık %80–100 oranında artış** görülmüştür. Yağış miktarı **uzun yılların yaklaşık 2 katına ulaştığı anlaşılmaktadır.**

Yağışın zamansal dağılımına bakıldığında yağışın Aralık ve Mart ayı döneminde yoğunlaştığı, Mart ayında (170 mm) ekstrem bir yağışın gerçekleştiği ve bu durumun toprağın suya doygun hale gelmesine neden olduğu gözlemlenmiştir.

Bu yüksek yağış oranının buğday üretimine olan etkileri sunuda anlatılmaya çalışılmıştır.

Toplam Yağış: 2025 – 2026 buğday yetiştirme sezonunda **680 mm** yağış gerçekleşmiş olup, Ocak ve Şubat aylarında düşen kar yağışının bu toplama eklendiğinde 710 mm' ye kadar çıkabileceği de öngörülmektedir. Bölgenin uzun yıllar ortalama yağışı (~300–350 mm) dikkate alındığında, bu sezon: **Yaklaşık %80–100 oranında artış** görülmüştür. Yağış miktarı **uzun yılların yaklaşık 2 katına ulaştığı** anlaşılmaktadır. **Drenajı uygun olamayan tarlaların % 10 sular altında kalmıştır.**

Yağışın zamansal dağılımına bakıldığında yağışın Aralık ve Mart ayı döneminde yoğunlaştığı, Mart ayında (170 mm) ekstrem bir yağışın gerçekleştiği ve bu durumun toprağın suya doygun hale gelmesine neden olduğu gözlemlenmiştir.

Aralık ve Ocak ayının yağışlı geçmesi bu sezonda düşük miktarda ekim alanına sahip olsa da, ikinci ürün mısır hasadından sonra buğday ekimlerinin çok geç yapılmasını hatta bazı yerlerde Şubat ayına sarkmasına neden olmuştur. Bazı alanlarda bu nedenle buğday yerine Nohut ekimi bile tercih edilmiştir.

Sıcaklık Durumu

Uzun yıllar ortalamasına göre **daha düşük sıcaklıklar** gözlenmiş, Ocak ve Şubat ayının bir kısmında kar örtüsünün toprak üstünde kalması soğuk stresini sınırlı tutmuş çok ciddi bir don olayı yaşanmamıştır. Ancak bu durum bitkinin gelişim hızını yavaşlatmıştır.

Mevcut Yüksek Yağış ve Don Olayının Olmadığı Düşük Sıcaklıkların Bitki Gelişimine Etkileri

Buğday Ekim Zamanına Etkisi: Aralık ve Ocak ayının yağışlı geçmesi bu sezonda düşük miktarda ekim alanına sahip olsa da, ikinci ürün mısır hasadından sonra buğday ekimlerinin çok geç yapılmasını hatta bazı yerlerde **Şubat ayının sonuna sarkmasına** neden olmuştur. **Bilindiği üzere ekim zamanı en uygun ekim zamanından uzaklaştıkça (geciktikçe) tane veriminin olumsuz etkilendiği birçok araştırmada belirtilmektedir.**

Tarla sürümü

Çimlenme

Kardeşlenme başlangıcı

Kardeşlenme dönemi

Kardeşlenmede ve başaklanmada yabancı ot yoğunluğu

Sapa kalkma ve başaklanma dönemi

Kök çürüklüğü

Fazla yağışlardan su kesmesi

Fazla Yağış nedeniyle yabancı ot ilaçlamasını engelleyen toprak nemi

Septoria hastalığı

Sarı Pas hastalığı

Yaprak Biti zararı

Süne

Hortumlu böcek

Toprağın uzun süre **ıslak ve tavin üzerinde olması** sonucunda;

Bitkinin kök bölgesinin aşırı yağış nedeniyle oksijensiz kalmış, su kesmesi yaşanmıştır.

Tarla ekipmanlarının tarlaya girişini geciktirmiş, bu da herbisit uygulamasının gecikmesine yabancı otların erken dönemde baskılanmasını engellemiş ve bazı alanlarda yabancı otlar ile buğday azot ve ışık rekabetine girmesine neden olmuş bu da buğday bitkisinin gelişimini olumsuz etkilemiştir.

Yabancı ot ilaçlamasını zorlaştıran durum Nusaybin 19 Nisan 2026

Aşırı yağıştan oluşan su baskınlarının neden olduğu sararmalar.
Küçükköy /Artuklu
Arge Alanı. 19. Nisan 2026

Hastalık ve Zararlı Etkisi: 2025-2026 sezonundaki yüksek yağışlar nedeniyle kök çürüklüğü (root rot) vakalarının yüksek oranda görülmesine neden olurken, septoria yaprak hastalığının da görülmesine , bazı alanlarda yaprak biti popülasyonlarının yoğun olduğu gözlemlenmiştir. Önümüzdeki günlerde sıcaklık artışı gerçekleşirse Sarı ve kahverengi pas hastalıklarının oluşmasına uygun bir ortam olduğu öngörüsünü öne sürmek mümkündür. Tarlaya girişlerin mümkün olduğu dönemde pas ve süne ilaçlaması önerileri yapılmıştır.

Septoria hastalığı

Yaprak Biti

Sarı pas hast.

Fenolojik Gelişim:

Don olayının olmadığı düşük sıcaklıklar nedeniyle gelişim yavaşlamıştır . Mevcut gözlemlere göre: **Başaklanma dönemi ~15 - 20 gün gecikmiştir. Vejetasyon süresi uzama eğiliminde olduğu gözlemlenmiştir.**

Tane Verimi Üzerine Etkiler: Mevcut durumun tane verimi üzerindeki etkisinin heterojen olabileceği tahmin edilmektedir.

İyi drene ve hafif eğimli arazilerde verim artışı mümkün olabilir. Su biriken alanlarda düşük oksijen, yabancı ot, hastalık ve zararlı mücadelesinde gecikmeler verim kaybına neden olabilir.

Topraktaki nemin sürekli olarak yeterli olması kök bölgesinin yüzlek kalmasına neden olduğu ve rüzgarlı havalarda yatma riski de mevcuttur. Mevcut durumda ani bastıran yüksek sıcaklıklar tane iriliği ve ağırlığında düşüğe neden olabileceği tahmin edilse de;

ÖNÜMZDEKİ GÜNLERDE OLUŞACAK İKLİM FAKTÖRLERİ GÜNEŞLENME ve DOLAYISI İLE IŞIKLANMA İHTİYACI KARŞILANMASINA KATKI YAPARSA; MEVCUT YÜKSEK YAĞIŞLARIN TANE VERİMİNE OLUMLU ETKİLER YAPACAĞI İHTİMALİ DE MEVCUTTUR.

BU DURUMDA; buğday rekoltesinin bölgemizde yüksek olabileceğini ÖN GÖRMEKTEYİM.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi

Değerlendirmesi

- **Ekiliş** : Geçen yıla göre benzer durumdadır, 1,2-1,4 milyon ha dır. Ama geçen sene kurak alanlar verim vermediğinden bu sene üretim genel olarak %30 artmıştır.
- **Yağış** : Geçen yıla göre % 310 (3.1 kat) artış göstermiştir.
- **Verim** : Geçen yıla göre tahmini % 70-80 (Kuru alanlar için) artış göstermiştir.
- **Sonuç** : Geçen yıla göre yaklaşık % 30 artışla 4,5- 5 milyon ton buğday üretimi beklenmektedir.
- **Hasat** : Geçen seneye göre 20 günlük bir gecikme yaşanmıştır.

Hasat Değerlendirme

Hasat kıraç arazilerde arpa hasadı ile 01.06.2026 tarihinde başlanmış olup an itibarı ile devam etmektedir. Bölgenin ilk buğdayları Nusaybin bölgesinde hasadına başlanmış olup (03.06.2026) devam etmektedir. Kızıltepe ovasında ise toprak yapısının güçlü olması ve su tutma kapasitesinin yüksek olması sebebiyle hasat'ın 10.-15 haziran arası başlanması beklenmektedir. Uzun yıllardır ülkemizde ve bölgemizde hasat ilk olarak Adana'da Mayıs ayının ilk haftası gibi başlar ve temmuzun sonuna kadar yaklaşık 3 ay sürerdi. Bu sene ekstrem bir yıl olarak bu süre 45-60 güne düşecektir. Bununda hem alımda hem de finansta bir sıkışıklık yaratması beklenmektedir.

TMO'nun 02.06.2026 da alım ve satım fiyatlarını açıklaması piyasada bir rahatlık yaratmıştır. Ancak Bölge çiftçilerimiz genel olarak borçlu durumundadır. Ve borcunun vadesi genelde 1 temmuz gibidir.

TMO'nun alımda 45 günlük süre koyması çiftçiyi borçlularına karşı zor duruma düşürecektir. Fiyatların erken açıklanması Bu sektördeki çiftçi, sanayici ve tüccar için sezonun ön görülebilir olmasını sağlamıştır. Tüm sektör paydaşlarına hayırlı bir hasat yılı olmasını temenni ediyorum.

Akdeniz Bölgesi Hububat Değerlendirme

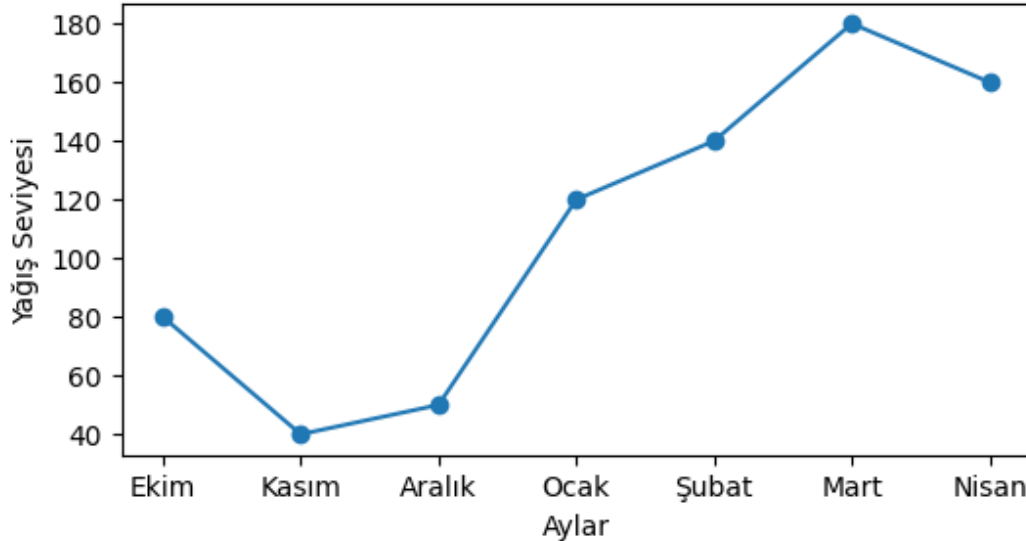
2025 -2026 yılı yağış ve sıcaklık değerlendirmesi

- **793 mm yağış (UYO %40 ve geçen yılın 2,3 katı üzerinde).** Antalya, Mersin ve Adana'da artışlar (%60'in üzerinde) daha belirgin.
- **Az yağışlı Sonbahar.** Yağışlı Ekim, düşük yağışlı Kasım.
- **Yüksek yağışlı kış (UYO %52 artma).** Az yağışlı Aralık, yüksek yağışlı Ocak ve Şubat.
- **Yüksek yağışlı Mart (UYO %69, geçen yılın 5,5 kat üzerinde).**
- **Yüksek yağışlı Nisan (UYO %91 ve geçen yılın %29 üzerinde).**
- **Sonbahar ve Kış sıcaklığı genellikle UYO civarında, Mart ve Nisan'da bölge içinde değişkenlik fazla genellikle civarında.**
- Yüksek yağışlı Kış, Mart ve Nisan, taban arazilerde yer, yer göllenme-sararma, pas riski (tedbir), bitki gelişimi (rakım ve lokasyona göre değişken) iyi, barajlar yüksek dolulukta (gerektiğinde sulama imkanı).
- **İç Anadolu'ya geçiş yerleri ile yüksek rakımlı yerlerde Mayıs yağışları etkili olmakla birlikte Buğday rekoltesi uzun yılların %25 üzerinde.**

Yağış ve İklim Verileri

Dönem	Durum	Not
Sonbahar	Az yağışlı	Kasım düşük yağışlı
Kış	Yüksek yağışlı	%52 artış
Mart	Çok yağışlı	Geçen yılın 5.5 katı
Nisan	Yüksek yağışlı	%91 artış

Akdeniz Bölgesi Yağış Durumu

Akdeniz Bölgesi Buğday Ekiliş Alanları Ve Üretim Miktarları Tahmini Tablosu:

	EKİLEN ALAN (DA)	ÜRETİM (TON)
ADANA	1.170.000	560.000
HATAY	635.000	310.000
ISPARTA	280.000	135.000
KAHRAMANMARAŞ	1.200.000	550.000
MERSİN	630.000	290.000
OSMANİYE	345.000	165.000
ANTALYA	645.000	190.000
BURDUR	207.000	125.000
ISPARTA	160.000	60.000
KİLİS	135.000	55.000
	5.407.000	2.440.000

GENEL DEĞERLENDİRME

2026 yılı üretim sezonunda Çukurova bölgesinde buğday hasadı, geçtiğimiz yıllarda yaşanan kuraklığın ardından oldukça yüksek ve umut verici bir tablo sergiliyor.

Geçtiğimiz yıl (2025) Mayıs ayının ilk haftasında başlayan hasat, bu yıl havaların serin gitmesi ve yağışların devam etmesi nedeniyle Kurban bayramı sonrasına sarkacak gibi görünüyor.

Bu sezon yağmura bağımlı kıraç arazilere düşen yoğun yağışlar, buralardaki verimi ova seviyesine ulaştırarak aradaki farkı kapattı ve buğdayın çok iyi büyümesini sağladı.

Eğer bu yağmurlar zamanında yağmasaydı, buğday vaktinden önce sararıp kuruyacak ve şu an çoktan hasat edilmiş olacaktı.

Bölgedeki tarım kuruluşları, ticaret borsaları ve üretici birliklerinden gelen son veriler doğrultusunda öne çıkan başlıklar şunlardır:

1. Yağışlar Verim Beklentisini Artırdı: Son iki yıldır yaşanan kuraklığın aksine, 2025-2026 üretim sezonunda kış ve bahar yağışları beklentilerin çok üzerinde gerçekleşti. Özellikle erken ekim yapılan alanlarda başaklanma ve tane dolum süreçleri son derece sağlıklı ilerledi. Geçtiğimiz yıl bölge genelinde yıllık bazda kaydedilen düşük yağış miktarlarına tezat olarak, 2026 yılının yalnızca ilk dört ayında metrekareye ortalama 600 kilogram civarı yağış düştü. Toprak nemindeki bu güçlü artış ve başarılı bitki gelişimi sayesinde, dekar başına ortalama verimin 450-480 kilogram olacağı tahmin ediliyor.

2. Kalite ve Hasat Öncesi Riskler: Her ne kadar yüksek bir rekolte beklense de hasat periyoduna girilirken sahada dikkat edilmesi gereken bazı kritik riskler bulunuyor. Bunlardan birisi Pas hastalığı riski. Geçmiş yıllarda da önemli bir sorun olarak karşımıza çıkan pas hastalığı, bu sezon özellikle yetersiz veya gecikmeli ilaçlama yapılan tarlalarda risk oluşturacağı benziyor. Hava koşullarına bağlı kalite kayıpları olabilir. Hasat öncesinde veya hasat sırasında yaşanabilecek olası aşırı ve zamansız yağışlar buğdayda ciddi kalite kayıplarına yol açabilir. Bu durum; hektolitre düşüşü, protein kalitesinde dalgalanmalar ve başakta çimlenme gibi olumsuz sonuçları tetikleme riski taşıyor.

Genel Değerlendirme

- Akdeniz Bölgesi'nde yağış miktarı uzun yıllar ortalamasının üzerindedir.
- Antalya, Mersin ve Adana'da yağış artışı daha belirgindir.
- Kış ve ilkbahar döneminde taban arazilerde göllenme ve pas riski oluşabilir.
- Buğday rekoltesinin uzun yılların %25 üzerinde olması beklenmektedir.

Akdeniz Bölgesi

- **Ekiliş** : Geçen yıla göre yaklaşık % 10 artmıştır.
- **Yağış** : Geçen yıla göre 2.3 kar artış göstermiştir.
- **Verim** : Geçen yıla göre tahmini %27 artmıştır.
- **Sonuç** : Geçen yıla göre yaklaşık % 27 artışla 2.5 milyon ton buğday üretimi beklenmektedir.
- **Hasat** : Başlamıştır. Geçen seneye göre 20-25 günlük bir gecikme yaşanmış olup an itibarı ile hasat devam etmektedir.

Güneydoğu ve Akdeniz Bölgesi Hububat Piyasaları

- TMO Hububat alın/satış fiyatları 2 Haziran'da açıklandı.
- Alım ve satış fiyatlarının birlikte açıklanması iyi oldu.
- Buğday ithalatıyla ilgili durumun netleşmesi gerekiyor.
- Açıklanan fiyatlar normal seviyede olup çiftçide bir memnuniyet yaratmıştır.
- Finansman maliyet ve imkanlarına göre ürün genelde TMO'ya gidebilir.

Teşekkür ederim.